

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Weststellingwerf

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

6 december 2012 / rapportnummer 2715-44

1. Hoofdpunten van het MER

De gemeente Weststellingwerf wil haar bestemmingsplan buitengebied herzien. Vanwege de nabijheid van Natura 2000-gebieden en omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. Bevoegd gezag in deze fase van deze procedure is de gemeenteraad van Weststellingwerf.

De volgende punten beschouwt de Commissie voor de m.e.r. (verder: de Commissie) ¹ als hoofdpunten voor het op te stellen milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een integrale visie op de gewenste ontwikkeling van het buitengebied, met duidelijk omschreven ambities, die kan dienen als toetsingskader voor de beoordeling van de alternatieven;
- een onderbouwing van de totstandkoming van de alternatieven;
- de ‘milieugebruiksruimte’ in het gebied, die vooral bepaald wordt door natuur (vermestende en verzurende stoffen) en landschap;
- een omschrijving en onderbouwing van het voornemen (inclusief wijzigingsbevoegdheden) en de gehanteerde referentiesituatie;
- de maximaal mogelijke effecten van het voornemen op natuur, door o.a. depositie van verzurende/vermestende stoffen en verdroging op de Natura 2000-gebieden. Neem een Passende beoordeling in het MER op wanneer significante negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten;
- de positieve of negatieve effecten van het plan op de leefomgeving, de ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit, het landschap en de cultuurhistorische / archeologische waarden.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het planMER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet zelfstandig leesbaar zijn met voldoende onderbouwend kaartmateriaal, en dient een goede afspiegeling van het MER te vormen. Naast het geven van milieu-informatie over planalternatieven kan het planMER een belangrijke rol vervullen als communicatiemiddel bij de planprocedure en bij het politieke besluitvormingsproces.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt voort op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau.²

---

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

² Gemeente Weststellingwerf, 19 juli 2012. Notitie Reikwijdte en Detailniveau planMER Buitengebied Weststellingwerf.

2. Achtergrond en besluitvorming

2.1 Achtergrond, probleemstelling en doel

Beschrijf wat de visie van de gemeente is op het buitengebied. Ga daarbij in op de prioriteiten van de gemeente om de landschappelijke waarden en de ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied te versterken en ontwikkelingsruimte te bieden voor agrarische en niet-agrarische bedrijven. Geef aan waar de prioriteit ligt en hoe deze doelstellingen samengaan. Worden vanuit deze verschillende doelen bijvoorbeeld ontwikkelingsmogelijkheden voor landbouw in het hele bestemmingsplan geboden of juist in bepaalde gebieden en/of is daarbij sprake van zonerings? Ga hierbij in op de relatie tussen het bestemmingsplan en de vier uitgangspuntennota's die voor het buitengebied zijn opgesteld.

In het MER kan de ontwikkelruimte voor agrarische bedrijven die het bestemmingsplan biedt getoetst worden aan de gemeentelijke visie en doelstelling. Daarnaast maakt het MER ook het spanningsveld tussen uitbreidingsmogelijkheden en milieugebruiksruimte inzichtelijk. Het MER geeft inzicht in hoeverre de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt passen binnen wet- en regelgeving.

2.2 Beleid en wet- en regelgeving

In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau zijn (nog) niet alle relevante beleidskaders en wet- en regelgeving uitgewerkt. Neem in het MER een overzicht op van de relevante kaders en benoem de eisen en randvoorwaarden voor het voornemen die daaruit voortkomen. Betrek daarbij in ieder geval:

- het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderijen;
- de (concept) Natura 2000-beheerplannen;
- de AMvB Ruimte;
- beleid en regelgeving met betrekking tot cultuurhistorie en archeologie (de Wamz en eventueel provinciaal of lokaal beleid);
- het beleid voor Nationale landschappen;
- provinciaal milieubeleid (stiltegebieden, milieuactiegebieden).
- provinciaal beleid, zoals de streekplanuitwerking voor de (P)EHS, de provinciale verordening over permanente bewoning en provinciale verordening Romte Fryslân;
- waterplannen;
- gemeentelijk beleid, zoals de gemeentelijke geurverordening en de handleiding schaalvergroting³.

Gemeentelijke sturingsmogelijkheden

Ga in op de rol die de gemeente kan spelen bij

---

³ De handleiding Schaalvergroting (2011) is een beleidsdocument van de gemeente Weststellingwerf waarin de eisen en randvoorwaarden voor de landschappelijke inpassing van nieuwe bouwwerken en ontwikkelingen in het buitengebied worden beschreven.

- het behalen van de instandhoudingdoelstellingen in de Natura 2000-gebieden (bijvoorbeeld door bij te dragen aan de maatregelen in (toekomstige) beheersplannen);
- het faciliteren van een duurzame veehouderijsector.

Maak hiervoor in het MER inzichtelijk welke maatregelen mogelijk zijn. Denk bijvoorbeeld aan het faciliteren van bedrijfsverplaatsingen, saneren van niet gebruikte milieuvergunningen en herbestemmen van locaties die niet meer in agrarisch gebruik zijn. Geef aan welke eisen de gemeente stelt aan de inrichting van nieuwe bedrijfslocaties en de maatvoering en vormgeving van bedrijfsgebouwen.

Ontwikkelingen beleidskader stikstofdepositie

Ten tijde van het opstellen van dit advies is de inhoud en de werking van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) nog niet bekend. Als deze bij het vaststellen van het bestemmingsplan in werking is, is het een relevant beleidskader. Indien de ontwikkelingen daar aanleiding toegeven adviseert de Commissie na te gaan wat de PAS betekent voor de alternatieven en de milieueffecten van het voornemen.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Voorgenomen activiteit

Uit de Notitie Reikwijdte en Detailniveau blijkt dat de gemeente in het bestemmingsplan uitbreidingsmogelijkheden wil bieden voor met name grondgebonden veehouderijen. Het gaat daarbij om een uitbreiding van het bouwblok van 1 naar 1,5 hectare dat bij recht wordt toegestaan, en bij afwijking tot ten hoogste 3 hectare.

Geef in het plan-MER op hoofdlijnen een overzicht van de planonderdelen van het bestemmingsplan en de (absolute en relatieve) grootte van de verandering ten opzichte van de huidige situatie en bespreek welke vanwege mogelijke milieueffecten wel en welke niet in het plan-MER worden onderzocht.

Onderdelen bestemmingsplan

Beschrijf in het plan-MER hoeveel ruimte (bij recht, bij afwijking en na wijziging) het bestemmingsplan mogelijk maakt voor onder meer:

- grondgebonden veehouderijen (waaronder melkveehouderijen, rundveebedrijven en paarden- en schapenhouderijen);
- intensieve veehouderijen als hoofdtak en als neventak;
- mestverwerking en -bewerking;
- niet-agrarische nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven;
- niet-agrarische bedrijven;
- (verblijfs)recreatie;
- wonen.

Ga in op de locaties of (deel)gebieden waar deze functies beoogd worden. Geef in het plan-MER duidelijk aan hoeveel ruimte er binnen de bouwvlakken bij recht geboden wordt en wanneer en onder welke voorwaarden gebruik gemaakt kan worden van afwijkingen en wijzigingsbevoegdheden. Geef ook aan waarom bestaande intensieve veehouderijen mogen groeien tot de oppervlakte waarvoor geen projectMER hoeft te worden opgesteld.⁴

Met name in het landelijke gebied is het soms lastig om te bepalen welke elementen nu behoren tot het voornemen en welke tot de referentiesituatie. De Commissie hanteert de basisregel dat alles waarover (opnieuw) een besluit kan worden genomen onderdeel is van het voornemen. Daarmee behoren de volgende elementen in het bestemmingsplan tot de voorgenomen activiteit:

- alle nieuwe activiteiten en (her)bestemmingen die nog niet zijn vergund;
- (her)bestemmingen die wel zijn vergund, maar (nog) niet gerealiseerd, voor zover ze niet onder de autonome ontwikkeling vallen. Hieronder vallen dus niet benutte vergunningruimte, maar ook de gestopte bedrijven, waarvan de vergunning nog geldig is;
- illegale situaties die worden gelegaliseerd (voor zover aan de orde).

De planonderdelen die géén deel uitmaken van het voornemen, en dus onderdeel zijn van de referentiesituatie, staan beschreven in paragraaf 3.3 van dit advies.

3.2 Alternatieven en milieugebruiksruimte

Door haar ligging nabij de beschermde Natura 2000-gebieden 'Rottige Meente en Brande-meer', het 'Drents-Friese Wold en Leggelderveld' en een aantal verder weg gelegen Natura 2000-gebieden is de ontwikkelruimte voor veehouderijen binnen de gemeente (en mogelijk ook voor andere functies) beperkt. Het is daarom van belang om de haalbaarheid en eventueel benodigde randvoorwaarden voor het plan in beeld te brengen. Voor het bepalen van de ontwikkelingsmogelijkheden voor het bestemmingsplan binnen de wettelijke en beleidskaders raadt de Commissie aan de milieugebruiksruimte te bepalen aan de hand van de volgende systematiek:

- 1) Kwantificeer de ruimte voor een toename van de milieubelasting.⁵ Dit wordt bepaald door de wet- en regelgeving en gemeentelijk beleid voor natuur, geur, luchtkwaliteit, geluid en door de heersende milieubelasting.
- 2) Breng de behoefte aan uitbreiding, hervestiging en nieuwvestiging van activiteiten met milieueffecten zoals de melkveehouderij in beeld.

---

⁴ Overigens is de drempelwaarde voor intensieve veehouderij in de C-lijst van het Besluit m.e.r. niet als oppervlakte aangeduid, maar in aantal dieren. Op 1 april 2011 is het Besluit m.e.r. gewijzigd. Voorheen waren de D-drempelwaarden absoluut, nu zijn ze indicatief. Daarom moet het bevoegd gezag nu ook onder de D-drempel nagaan of geen aanzienlijke milieugevolgen optreden.

⁵ Eventuele milieuruimte die vrijkomt door de autonome afname van de achtergronddepositie van stikstof op Natura 2000-gebieden kan daarbij niet zondermeer ingezet worden als milieugebruiksruimte voor activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maakt. Het 'gebruiken' van de ruimte die vrijkomt door de autonome afname van de achtergronddepositie kan immers betekenen dat door het plan wel en toename te verwachten is en de opgave om de verbeter- en instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden te bereiken (met name de doelen gericht op vergroting oppervlakte en verbetering kwaliteit) groter wordt in vergelijking met de autonome ontwikkeling.

- 3) Breng de *maximale* milieueffecten van het beoogde bestemmingsplan in beeld (zoals de toe- en/of afname van de emissie van stikstofverbindingen en geur en fijn stof) als de mogelijkheden voor uitbreidingen volledig benut zouden worden.
- 4) Beschrijf waar knelpunten kunnen ontstaan ten aanzien van norm- en streefwaarden.
- 5) Ontwikkel alternatieven op basis van sturingsmogelijkheden van het bestemmingsplan. Sturingsmogelijkheden zijn bijvoorbeeld:
  - ruimtelijke zonering (zoals in de Notitie R&D is voorgesteld);
  - te kijken of er sprake is van 'piekbelasters' nabij Natura 2000-gebieden en het faciliteren van bedrijfsverplaatsingen;
  - saneren van niet gebruikte milieuvergunningen of herbestemmen van niet meer in agrarisch gebruik zijnde locaties;
  - verkleining van de bouwblokmaat, bouwblokken op maat, inperking van de mogelijkheden bij toepassing van de afwijking- en wijzigingsbevoegdheden, bijvoorbeeld door voor hobbymatige veehouderijen enkel een kleiner bouwblok toe te staan;
  - regels omtrent bebouwing, zoals het invoeren van een maximum aantal m² waarop het houden van dieren is toegestaan.

Maak in het MER aannemelijk dat de eventueel gekozen sturingsmaatregelen uitvoerbaar en effectief zijn. Staltechnieken kunnen waarschijnlijk niet met het bestemmingsplan worden voorgeschreven maar toepassing ervan zou wel tot lagere (stikstof)emissies en daarmee tot nieuwe ontwikkelingsruimte kunnen leiden. Het MER kan inzicht geven in de bijdrage van staltechnieken in het beperken van emissies en depositie van vermestende en verzurende stoffen.

De milieugebruiksruimte is ook van belang voor toekomstige bestemmingsplanuitwerkingen: nieuwe ontwikkelingen kunnen dan individueel getoetst worden aan de voor dit bestemmingsplan reeds in beeld gebrachte milieugebruiksruimte. Besteed bij het bepalen van de milieugebruiksruimte in ieder geval aandacht aan:

- vermestende en verzurende stoffen;
- de huidige of gewenste ruimtelijke kwaliteiten, waaronder de landschappelijke kwaliteiten, en de bestaande cultuurhistorische waarden. Ga hierbij in op de gewenste ruimtelijke kwaliteit van agrarische erven in het landschap ⁶;
- de randvoorwaarden door geur- of geluidsgevoelige objecten;
- de ontwikkeling en verspreiding in de recreatiedruk in het gebied.

In het MER zal één alternatief wordt beschreven waarin de worst-case wordt onderzocht. De Commissie gaat ervan uit dat hiermee de effecten van het voornemen worden beschreven inclusief de uitbreidingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt (zie paragraaf 3.1). Indien blijkt dat de uitvoer van dit alternatief tot knelpunten leidt dan komen andere alternatieven in beeld, op basis van de sturingsmogelijkheden die bij punt 5 hierboven beschreven zijn.

---

⁶ Zoals uitgewerkt in de Handleiding schaalvergroting Agrarische sector Gemeente Weststellingwerf

3.3 Referentiesituatie

In de Notitie Reikwijdte en Detailniveau staat dat de referentie bestaat uit de huidige vergunde situatie of Algemene Maatregel van bestuur (AMvB), een inventarisatie van het feitelijk aantal dieren, informatie van het Centraal Bureau van Statistiek (CBS) plus de autonome ontwikkeling. De vergunde situatie is daarbij het uitgangspunt tenzij de CBS cijfers daarvan sterk afwijken. De Commissie adviseert om de gehanteerde uitgangspunten voor de huidige situatie in het MER zo veel mogelijk kwantitatief te onderbouwen en gebruik te maken van de meest recente cijfers.⁷

Daarnaast bestaat de referentie uit autonome ontwikkelingen. Daaronder vallen:

- Toekomstige zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied:
  - het deel van de reeds bestemde en tevens vergunde ruimte dat met grote zekerheid op korte termijn ingevuld wordt;⁸
  - activiteiten waarover nog geen (ontwerp) besluit is genomen horen in principe **niet** tot de autonome ontwikkeling. Uitzondering hierop zijn activiteiten waarvan de kans groot is dat deze in de nabije toekomst gerealiseerd worden;
- Generieke beleidsontwikkelingen zoals het Besluit Huisvesting en het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit.

De in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau genoemde maatregelen in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof behoren niet tot de autonome ontwikkeling omdat de PAS nog in ontwikkeling is.

In het geval van onzekerheden adviseert de Commissie om te werken met bandbreedtes en op basis van een gevoeligheidsanalyse aan te tonen in hoeverre het plan realiseerbaar is.

Beargumenteer waarom ontwikkelingen wel of niet zijn meegenomen en waarom ze gezien worden als huidige situatie, autonome ontwikkeling of onderdeel van het voornemen.⁹

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

Beschrijf in het plan-MER niet alleen de m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten maar alle relevante ontwikkelingen met mogelijk aanzienlijke milieueffecten, die het nieuwe bestem-

---

⁷ Eventuele "illegale" situaties, zoals agrarische bedrijven die een groter aantal dieren houden dan in de vergunning en het vigerende bestemmingsplan is opgenomen, behoren niet tot de huidige situatie; het bestuur kan immers kiezen om deze situatie met de bestemmingsplanwijziging te legaliseren, dan wel om handhavend op te treden.

⁸ Naast afwijkingsbesluiten in de omgevingsvergunningen kan ook sprake zijn van 'oude' projectbesluiten en wijzigingsplannen die in de afgelopen jaren zijn vastgesteld, maar nog niet gerealiseerd. Als ze binnenkort wel worden gerealiseerd zijn ze onderdeel van de autonome ontwikkeling.

⁹ Meer informatie over de referentiesituatie is terug te vinden in de factsheet Referentiesituatie in MER voor bestemmingsplannen. Deze is te vinden via <http://www.commissiemer.nl/publicaties/factsheets>

mingsplan mogelijk maakt. Ook eventuele functiewijzigingen in het plangebied kunnen van belang zijn voor de bepaling van de milieugevolgen van het voornemen.

De omvang van het studiegebied wordt bepaald door het optreden van milieugevolgen en kan per milieuaspect verschillen. Beschrijf en motiveer per milieuaspect de omvang van het studiegebied. Breng bij de beschrijving van milieugevolgen de effecten –waar relevant– ook cumulatief in beeld.

De effectbeschrijving dient een detailniveau te hebben dat voldoende is voor de besluitvorming. Voor milieuaspecten waarvan de gevolgen naar verwachting ver onder de grenswaarden blijven, is een globale en kwalitatieve effectbeschrijving voldoende. Beschrijf bij (mogelijke) knelpunten (zoals bij de depositie van verzurende en vermestende stoffen en recreatiedruk op kwetsbare natuur) de effecten kwantitatief. Geef relevante bandbreedtes, leemten in kennis en onzekerheden in de effectbeschrijving weer en beschrijf welke maatregelen ‘achter de hand’ mogelijk zijn om effecten tegen te gaan wanneer die te hoog blijken te zijn.

4.2 Natuur

Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen het plan kan hebben voor de natuur. De Commissie adviseert om natuurwaarden binnen het plangebied in beeld te brengen. De ecologische atlas Weststellingwerf, waarin een overzicht van natuur- en functiegebieden voor natuur en natuurwaarden staat weergegeven, is daartoe een goed uitgangspunt. Geef van zowel de natuurwaarden binnen als buiten het plangebied de status aan (bijvoorbeeld Natura 2000-gebieden, Wav-gebied, Ecologische Hoofdstructuur of beschermd natuurmonument). Geef aan of het plan naast mogelijke natuureffecten door verzurende en vermestende emissies¹⁰ ook andere natuureffecten kan hebben, zoals verstoring of verdroging (zie ook paragraaf 4.6). Beschrijf zo nodig mogelijke mitigerende maatregelen die de aantasting kunnen voorkomen dan wel verzachten. Ook buiten de EHS en Natura 2000 kunnen in het gebied wezenlijke natuurwaarden aanwezig zijn of zijn er mogelijkheden deze waarden te versterken. Voorbeelden daarvan zijn zowel weidevogel-, ganzengebieden, als de aanwezigheid van soorten als Das, Otter, Boomarter, meerdere soorten veermuizen, libellen en reptielen en amfibieën.¹¹

Voor de toetsing aan de Natuurbeschermingswet (voortoets en eventuele Passende beoordeling) is het nodig de effecten van het plan te vergelijken met de feitelijke toestand van het milieu in het studiegebied (huidige situatie). Geef aan in hoeverre deze afwijkt van de referentiesituatie in het MER.

---

¹⁰ De belangrijkste verzurende en vermestende stoffen zijn ammoniak (NH₃), stikstofoxiden (NO_x) en zwaveldioxide (SO₂). Stikstofverbindingen hebben een vermestende werking. Voor verzuring geldt dat 1 mol zwaveldioxide 2 mol zuur levert en 1 mol stikstofoxiden of ammoniak 1 mol zuur levert.

¹¹ Zie de bijlage van de Ecologische Atlas.

Gebiedsbescherming¹²

De notitie R&D geeft aan dat er in en in de omgeving van het plangebied verschillende Natura 2000-gebieden liggen waar al sprake is van een overbelaste situatie door de achtergronddepositie van verzurende en vermestende stoffen. Geef per gebied het volgende aan:

- de (instandhoudings)doelstellingen;
- de kritische depositiewaarden van gevoelige habitattypen voor stikstof;
- de heersende achtergrondconcentratie van verzurende en vermestende stoffen;
- de deposities die optreden op de verschillende gebieden (en indien relevant de locaties van gevoelige habitattypen in de gebieden) als de maximale mogelijkheden van de planalternatieven zouden worden gebruikt;
- de gevolgen van de vermestende en verzurende deposities voor de natuur en de gevolgen die deze depositie heeft voor de instandhoudingsdoelstellingen.

In de Notitie R&D staat dat het onderzoek wordt beperkt tot de gebieden die binnen een zone van 5 km van het plangebied liggen omdat de effecten op nabij gelegen Natura 2000-gebieden groter zal zijn. De Commissie vindt de gevolgde redenering niet onderbouwd met gebiedsspecifieke gegevens en adviseert het studiegebied niet op voorhand te beperken tot een 5 km zone omdat ook op een grotere afstand gevolgen door een toename van stikstofdepositie op kunnen treden.

Geef aan of er, in cumulatie met andere plannen of activiteiten buiten het plangebied, vanwege de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt een (verdere) overschrijding ontstaat van de kritische depositiewaarden. Geef aan op welke locaties sprake is van een toename en op welke locaties een afname van depositie in vergelijking met de huidige concrete situatie. Daarmee kan worden afgewogen of een zonering van activiteiten in de nabijheid van natuurgebieden gewenst is. Geef aan welke emissie- en depositiebeperkende maatregelen genomen kunnen worden en hoe het plan zich verhoudt tot de (in ontwikkeling zijnde) beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden. Bovenstaande informatie kan ook gebruikt worden voor een eventueel op te stellen Passende beoordeling. De Passende beoordeling moet herkenbaar worden opgenomen in het planMER.

Uit de Natuurbeschermingswet 1998 volgt dat een plan alleen mag worden vastgesteld, als de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets¹³ met succes wordt doorlopen.

Provinciale ecologische hoofdstructuur (PEHS)

Binnen het plangebied liggen verschillende gebieden van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Bepaal voor de (P)EHS wat de 'wezenlijke kenmerken en waarden' zijn. Onderzoek welke gevolgen het initiatief op deze actuele en potentiële kenmerken en waarden heeft. Betrek daarbij ook de zeer kwetsbare gebieden die zijn aangewezen op grond de Wet ammoniak en

---

¹² Op de website <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/biodiversiteit/leefgebieden-beschermen> is uitgebreide informatie te vinden over de specifieke gebiedsbescherming

¹³ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? Inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

veehouderij. Voor de EHS geldt volgens de Nota Ruimte een 'nee-tenzij' regime. Geef aan hoe het 'nee-tenzij' regime provinciaal is uitgewerkt in een toetsingskader¹⁴ hoe wordt omgegaan met externe en interne werking. Beschrijf bij eventuele gevolgen welke mitigerende maatregelen genomen kunnen worden.

Soortenbescherming¹⁵

De ecologische atlas Weststellingwerf geeft een goed overzicht van de door de Flora- en faunawet beschermde soorten in het studiegebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt. Neem deze informatie in het MER op en ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten. Bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats. Geef indien verbodsbepalingen overtreden kunnen worden aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen voorkomen of beperken.

4.3 Landschap en cultuurhistorie (waaronder archeologie)

Het buitengebied wordt gekenmerkt door een vijftal landschapstypen, variërend van weidse veenpolders, het besloten essenlandschap tot beekdalen. De karakteristieke elementen en waarden van deze landschapstypen worden beschreven in de handleiding schaalvergroting voor de agrarische sector van de gemeente Weststellingwerf. De grote variatie aan landschappen vertegenwoordigt een belangrijke waarde in de gemeente. In het MER is het van belang een waardering te geven aan deze karakteristieke elementen. Geef ook aan of en waar zich knelpunten in het landschap kunnen gaan voordoen, gelet op de regels in het bestemmingsplan (zoals verrommeling, onvoldoende inpassing van bedrijfsgebouwen etc.). Onderzoek welke gevolgen het plan op de landschappelijke en cultuurhistorische waarden heeft. De gemeente wil aan de hand van de "Nije Pleats" methode¹⁶ eisen stellen aan de landschappelijke inpassing van ontwikkelingen.

Ga, naast de afzonderlijke cultuurhistorische en landschappelijke waarden, in op de samenhang tussen deze waarden binnen het plangebied. Bespreek de mogelijke (positieve en negatieve) gevolgen van het plan voor deze samenhang. Geef daarnaast aan op welke wijze in het bestemmingsplan geborgd wordt dat nadelige gevolgen op de waardevolle landschappelijke waarden en cultuurhistorische plaatsten (zoals slotenpatronen) worden voorkomen of beperkt. Dit kan bijvoorbeeld door de regels die de gemeente voor de inpassing van bouwmogelijkheden heeft opgesteld om de beleving van de verschillende landschapstypen te behouden en de kwaliteit te verhogen.

---

¹⁴ Per provincie is een toetsingskader en compensatieregeling EHS vastgesteld, passend binnen de Nota Ruimte en de Spelregels EHS.

¹⁵ Op de website <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/biodiversiteit/planten-en-dieren-beschermen> is uitgebreide informatie te vinden over soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora- en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

¹⁶ De Nije Pleats (fries voor 'de nieuwe boerderij') is een door de provincie Fryslân geïnitieerd project dat als doel heeft om grote agrarische gebouwen inpasbaar te maken in het Friese landschap.

Beschrijf de effecten op het landschap en de wijze van inpassing van nieuwe bebouwing zo veel mogelijk beeldend.

4.4 Leefomgeving

Beschrijf in het MER de effecten op de leefomgeving door het plan.

4.4.1 Verkeer

Ga naast de mogelijke toename van de verkeersdruk op de wegen in op de verkeersveiligheid (eventuele fricties tussen kwetsbare verkeersdeelnemers en gemotoriseerd verkeer (m.n. vrachtwagens)).

4.4.2 Luchtkwaliteit

In de notitie R&D is aangegeven dat er geen overschrijding van grenswaarden voor de luchtkwaliteit worden verwacht. Om de alternatieven onderling en met de referentiesituatie te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om de effecten op de luchtconcentraties van fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en NO₂ te beschrijven.

Eenvoudige berekeningen of kwalitatieve informatie volstaan wanneer hiermee keuzes tussen alternatieven en conclusies voldoende onderbouwd kunnen worden. Indien er mogelijk knelpunten zijn of ontstaan, kan gebruik worden gemaakt van berekeningen die voldoen aan de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007. Presenteer de resultaten van de berekeningen dan middels contourenkaarten¹⁷ en geef per contour de hoeveelheid en ligging aan van woningen en andere gevoelige objecten en groepen.¹⁸

4.4.3 Geur

In de notitie R&D is aangegeven dat er door de uitbreiding of wijziging van agrarische bedrijven mogelijk sprake is van een toename van geurhinder. De Commissie adviseert inzicht te geven in de (cumulatie van) geurbelasting, het aantal geurbelaste gevoelige bestemmingen en de geurhinder. Geef weer welke milieugebruiksruimte er voor de geurbelasting en geurhinder aanwezig is voor de verschillende gebiedscategorieën. Maak daarbij gebruik van kaarten met de huidige en toekomstige geurniveaus zodat duidelijk wordt waar er een toename of afname is.¹⁹ De Commissie adviseert de geurbelasting te toetsen aan de randvoorwaarden van zowel de Verordening geurhinder en veehouderij van de gemeente als het landelijk geurbeleid en de afstanden zoals die in de Wet geurhinder en veehouderij zijn aangegeven.

---

¹⁷ Gebruik klassebreedtes van 1,0 µg/m³ of minder, indien breedtes van 1,0 µg/m³ onvoldoende onderscheiden.

¹⁸ Gebruik de Adres Codering Nederland (ACN)-bestanden. Gevoelige objecten zijn kinderdagverblijven, scholen, verpleeg- en verzorgingshuizen, woningen. Gevoelige groepen zijn kinderen, ouderen, mensen met long- of hartziekten.

¹⁹ LTO Noord geeft in haar zienswijze aan dat bij de bepaling van de gevolgen van geurtoename en geurhinder vanwege uitbreiding van veehouderijbedrijven gebruik moet worden gemaakt van de Verordening geurhinder en veehouderij van de gemeente Weststellingwerf, in plaats van de afstanden zoals die in de Wet geurhinder en veehouderij zijn aangegeven.

4.4.4 Geluid

In de notitie R&D staat dat het effect van geluid wordt bepaald op basis van een toename van het aantal woningen binnen een bij een veehouderij aanwezig 'geluidszone'. Dit geeft echter geen inzicht in hoeverre het voornemen kan leiden tot toename van geluid in relatie tot de ligging van geluidsgevoelige bestemmingen en mogelijke knelpunten met wet- en regelgeving. Maak inzichtelijk of er sprake is van toe- of afname van geluidshinder ter plaatse van woningen.

4.4.5 Lichthinder

De stallen staan in het buitengebied dicht tegen elkaar en regelmatig tussen woningen in de lintbebouwing. Bovendien staat de gemeentelijke geurverordening kleinere onderlinge afstanden toe. Bij uitbreiding van de stallen en toenemend gebruik van bijverlichting kan daarom een toename van lichthinder optreden. Maak inzichtelijk of er sprake is van toe- of afname van lichthinder ter plaatse van woningen, waar een eventuele verandering plaats vindt en wat de orde van grootte van deze toe- of afname zal zijn.

4.4.6 Volksgezondheid

Ga in op de volksgezondheid in het gebied en de mogelijke (cumulatieve) effecten van geluid, geur, luchtkwaliteitverandering en toename van lichthinder door het voornemen hierop.

Beschrijf daarnaast in het plan-MER de risico's met betrekking tot zoönosen²⁰, zoals MRSA en Q-koorts. Ga vooral in op de mogelijke maatregelen die getroffen kunnen worden om de risico's voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken.²¹

4.5 Externe veiligheid

In de Notitie R&D staat dat er geen gevolgen voor de externe veiligheid verwacht worden omdat er geen toename van het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen of een toename van het aantal mensen in het bestemmingsplan verwacht wordt. Geef in het MER aan of er eventueel risico's verbonden zijn aan de aanwezige gaslocaties, buisleidingen en hoogspanningslijnen die in het gebied voorkomen in relatie met de beoogde ontwikkelingen in het bestemmingsplan. Maak in het MER duidelijk hoe de bovenlokale kaders doorwerken naar lokaal niveau en stel vast welke eisen en randvoorwaarden voor het voornemen daaruit voortkomen.

---

²⁰ Een zoönose is een ziekte die kan worden overgedragen van dieren op mensen.

²¹ De GGD West Brabant heeft een informatieblad intensieve veehouderij en gezondheid samengesteld. Hier gaat de GGD in op mogelijke risico's met betrekking tot de huidige veehouderij en schaalvergroting en hoe deze risico's geminimaliseerd kunnen worden (<http://www.ggd Kennisnet.nl/thema/zoönosen/dossiers/135>).

4.6 Bodem en water

In de Notitie R&D wordt een goed beeld geschetst van de mogelijke milieueffecten bij bodem en water. De Commissie vraagt nadere aandacht voor de betekenis van deze effecten op aanwezige natuur, in bijzonder voor de effecten van het landgebruik binnen zones in het landelijk gebied die een hydrologische relatie hebben (relatie infiltratie- en kwelgebieden) met natuur binnen de beschermde gebieden.

5. Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in kennis' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

5.1 Monitoring en evaluatie

Een goede monitoring van de milieugebruiksruimte en de effecten van ontwikkelingen en maatregelen daarop is belangrijk om te kunnen beoordelen of activiteiten binnen de milieugebruiksruimte blijven (of bijvoorbeeld voldoende afname van depositie wordt bereikt) en de ambities van de plannen gehaald worden.

Belangrijk is daarnaast een evaluatiemoment af te spreken waarbij de ontwikkelingen in het gebied, en in het bijzonder die van de depositie, worden afgezet tegen de nagestreefde ontwikkeling. Daarbij past een plan van aanpak in geval de nagestreefde depositiewaarde niet wordt gerealiseerd. Dit maakt tijdige bijsturing mogelijk.

Beschrijf in het MER hoe de gemeente invulling gaat geven aan de monitoring en evaluatie.

5.2 Kaart- en ander beeldmateriaal

Gebruik in het MER recent kaartmateriaal (met legenda), dat de teksten inzichtelijk maakt en verduidelijkt. Neem in ieder geval kaarten op met daarop:

- de ligging en omvang van de bestaande bedrijven, in het bijzonder de recreatie- en veehouderijbedrijven in het buitengebied;
- de ligging van Natura 2000-gebieden, EHS en andere (zeer) kwetsbare natuur in de nabijheid van het plangebied;
- de situering en status van landschappelijk, archeologisch en cultuurhistorisch waardevolle gebieden en elementen.

Neem in ieder geval één kaart op met daarop aangegeven alle gebruikte topografische aanduidingen en relevante deelgebieden.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Weststellingwerf

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Weststellingwerf

Besluit: vaststellen van een bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie voor categorie C14 / D14 en mogelijke passende beoordeling

Activiteit: De gemeente Weststellingwerf stelt een nieuw bestemmingsplan op voor het buitengebied.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Staatscourant van: 5 september 2012

ter inzage legging van de informatie over het voornemen:

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 4 september 2012

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 6 december 2012

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. B. Barten (secretaris)

dhr. ir. S. Bokma

dhr. drs. ing. J. Bout (Voorzitter)

dhr. dr. F.H. Everts

mw. ir. M.L. Verspui

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie heeft de hierna genoemde informatie van het bevoegde gezag ontvangen. Deze informatie vormt het uitgangspunt van haar advies.

Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies :

- Notitie reikwijdte en detailniveau planMER Buitengebied Weststellingwerf, 19 juli 2012
- Gemeente Weststellingwerf. Nota van uitgangspunten – Agrarisch, 3 augustus 2010.
- Gemeente Weststellingwerf. Nota van uitgangspunten – Functieverandering en verbreding, 16 november 2011.
- Gemeente Weststellingwerf. Nota van uitgangspunten – Groene functies, 1 mei 2012.
- Gemeente Weststellingwerf. Nota van uitgangspunten – Rode functies, 1 mei 201216.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

**Advies over reikwijdte en detailniveau van het
milieueffectrapport
Bestemmingsplan buitengebied Weststellingwerf**

ISBN: 978-90-421-3630-4

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

